

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-94-04

Druk nr 2987
Warszawa, 4 czerwca 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Prawo o ustroju
sądów powszechnych oraz ustawy -
Prawo o ustroju sądów wojskowych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.¹⁾) w art. 27 § 1 i § 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Prezes i wiceprezes sądu może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 2. Odwołanie prezesa albo wiceprezesa sądu następuje po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa w celu uzyskania opinii. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 117, poz. 753, z późn. zm.²⁾) w art. 11 § 5 i § 6 otrzymują brzmienie:

„§ 5. Prezes sądu wojskowego i jego zastępca może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 6. Odwołanie następuje po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa, w celu uzyskania opinii. W przypadku, o którym mowa w § 5 pkt 2, negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256 oraz z 2004 r. Nr 34, poz. 304.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256.

UZASADNIENIE

W dniu 18 lutego 2004 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok (sygn. akt K 12/03), w którym orzekł, że art. 27 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 i Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 228, poz. 2256) w części, w jakiej upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa (wiceprezesa) sądu jest niezgodny z art. 10 i art. 173 Konstytucji RP. Przepis ten traci moc obowiązującą z dniem 31 sierpnia 2004 r.

Trybunał uznał za niezgodne z Konstytucją unormowania znoszące instytucję wiążącego sprzeciwu środowiska sędziowskiego wobec decyzji Ministra Sprawiedliwości w sprawie odwołania prezesa (wiceprezesa) sądu powszechnego. Przyzwolenie na odwołanie sędziego z pełnionej funkcji, mimo negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa, mogłoby prowadzić do naruszenia zasady niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 10, art. 78 Konstytucji).

W celu dostosowania aktualnie istniejącego stanu prawnego do powyższego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wprowadza się w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz w ustawie – Prawo o ustroju sądów wojskowych zmiany przepisów dotyczących odwoływania przez Ministra Sprawiedliwości prezesów (wiceprezesów lub odpowiednio zastępców prezesów) w sądach powszechnych i sądach wojskowych.

I tak, według nowych regulacji Minister Sprawiedliwości może odwołać prezesa lub wiceprezesa sądu powszechnego w przypadkach: 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych; 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa w celu uzyskania opinii. Pozytywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie kolizji pomiędzy pełnieniem funkcji prezesa (wiceprezesa) sądu powszechnego przez danego sędziego a dobrem wymiaru sprawiedliwości jest niezbędna, aby Minister Sprawiedliwości mógł z tego powodu odwołać prezesa (wiceprezesa), zaś negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa w tym przedmiocie – jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.

Analogicznie, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może odwołać prezesa lub zastępcę prezesa sądu wojskowego w tych samych wyżej wskazanych przypadkach, tj.: 1) niewywiązywania się z obowiązków służbowych; 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Także procedura odwoływania prezesa lub zastępcy prezesa sądu wojskowego jest analogiczna do procedury obowiązującej przy odwoływaniu prezesa lub wiceprezesa sądu powszechnego, z tym że wszystkie działania Ministra Sprawiedliwości są podejmowane w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Również w przypadku zamiaru odwołania prezesa lub zastępcy prezesa sądu wojskowego pozytywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa co do kolizji z dobrem wymiaru sprawiedliwości jest niezbędna, zaś negatywna – wiążąca.

W związku z wyznaczoną przez Trybunał Konstytucyjny datą utraty mocy przedmiotowego przepisu oraz potrzebą pilnego wyeliminowania z porządku prawnego niezgodnego z Konstytucją przepisu, proponuje się, aby regulacje zawarte w projekcie weszły w życie z dniem ogłoszenia.

Ocena skutków regulacji

Celem wprowadzanych zmian jest skorygowanie istniejącego stanu prawnego poprzez zlikwidowanie niezgodności z przepisami Konstytucji, o której orzekł wyrokiem z dnia 18 lutego 2004 r. Trybunał Konstytucyjny.

Wprowadzenie w życie przedmiotowej nowelizacji nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny oraz nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projekt został przekazany do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądowi Najwyższemu, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu. Projekt uzyskał pozytywną opinię jako spełniający określone przez Trybunał Konstytucyjny standardy dla uznania konstytucyjności nowelizowanych przepisów. Ze względu na przedmiot projektowanej regulacji prowadzenie szerszych konsultacji nie jest konieczne.

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-268 /04/DPE/as

Warszawa, dnia 25/05/2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy – Prawo ustrojów sądów wojskowych, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-94-04) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z up. Sekretarza Komitetu
Z powołaniem Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

T. Nowakowski
Tomasz Nowakowski

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Sadowski
Minister Sprawiedliwości

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

.....dn. 2004-05-27